

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

KÖZLÖNYE

ERDŐ- ÉS FÖLDBIRTOKOSOK, ERDÉSZETI ÜGYEKKEK FOGLALKOZÓK
ÉS ERDŐTISZTEK SZÁMÁRA.

SZERKESZTŐ :

DR. BEDŐ ALBERT.

FŐMUNKATÁRSÁK :

ARATÓ GYULA

HORVÁTH SÁNDOR.

HARMINCZHATODIK ÉVFOLYAM.

I. FÜZET.

1897. JANUÁR HÓNAP.

MEGJELENIK MINDEN HÓNAP 28-ADIK NAPJÁN.

Ára egy évre, azok számára, kik az Országos Erdészeti Egyesületnek nem tagjai, 8 frt. Az egyesület azon alapító tagjainak, kik legalább 150 frtot alapítottak, ingyen jár, míg azoknak, kik ezen összegnél kevesebbet alapítottak, az illető alapítványi kamat beküldése mellett ára 3 frt. Rendes tagoknak a 8 frt évdíj fejében szintén ingyen küldetik meg.

A lapnak legkésőbb minden hónap végéig a t. egyesületi tagok vagy előfizetők kezeihez kell jutni. Ellenkező esetben posta-jegygyel „reclamatio“ teendő.

BUDAPEST, 1897.

„PÁTRIA“ IRODALMI VÁLLALAT RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KÖNYVNYOMDÁJA

ÜLLŐI-ÚT 25. SZ. (KÖZTELEK).

Tájékozásul.

Munkatársaink s azokká lenni kívánó ügybarátaink tájékozására a következőket jegyezzük ide:

Az „Erdészeti Lapok“ eddigi tartalmában nyilvánult elveket jövőre is megtartjuk, közleményeink körébe fogadjuk az erdőgazdaság összes ágainak művelésére és ismertetésére szolgáló értekezéseket s a gazdálkodás gyakorlati alkalmazására vonatkozó bárminemű tudósításokat, valamint felvesszük az erdészetet közelről érdeklő s azzal mintegy rokoni kötelékben lévő vadászati ügyeket is.

Az e lapokban megjelenő közlemények szerzői megfelelő írói díjban részesíttetnek és pedig:

Egy nyomatott ívnyi eredeti értekezésért, mely a szerkesztőség részéről átdolgozást nem igényel . 20—24 forintban.

Egy nyomatott ívnyi eredeti értekezésért, mely a szerkesztőség részéről átdolgozást igényel, avagy idegen nyelvből eszközölt szabatos fordításért . . 12—16 forintban.

Egy nyomatott ívnyi oly fordításért, mely a szerkesztőség részéről átdolgozást igényel 8 forintban.

Munkatársaink tiszteletdíját a szerkesztőség az év végével küldi meg, kívánatra azonban előbb is.

Azokat, kik minket lapunk feladatának megoldásában munkálatokkal támogatni kívánnak, kérjük, hogy dolgozataikat a nyomdában való könnyebb és gyorsabb kiszedhetés végett csak egyes félívekre, s ilyeneken is csak az egyik oldallapra, mint mondani szokták, törött alakban írják. A ki cikkét úgy kívánja közölni, hogy azon változtatás ne tétessék: ebbeli feltételét a kézirat beküldése alkalmával szíveskedjék kijelenteni. Kéziratok nem küldetnek vissza.

A lapunknak szánt dolgozatok bérmentve ezen czim alatt küldendő: „Az „Erdészeti Lapok“ szerkesztőségének Budapest-en Lipótváros, Alkotmány-utca 10. szám.”

Óhajtjuk, hogy a magyar birodalom minden egyes vidékéről, minél számosabb munkatársat birjunk, kik a körükben felmerülő erdészeti napikérdésekről, műszaki és üzleti vállalatokról, faárakról s előforduló eseményekről, habár ezek az illető helyi viszonyok közt még olyan jelentékteleneknek is látszanának, lapunknak gyors és lehető alapos tudósítást tegyenek.

A szerkesztő.

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Kiadó :
Az Országos Erdészeti Egyesület.

Szerkesztő :
Dr. Bedő Albert.

Megjelenik minden hónap 28.-án.

Harminczhatodik évf.

I. füzet.

1897. január hónap.

Előfizetési díj egy évre 8 frt. Az Országos Erdészeti Egyesület azon alapító tagjai, kik legalább 150 frt alapítványt tettek, valamint a rendes tagok is a 8 frt évi tagsági díj fejében, ingyen kapják. Oly alapító tagok, kik 150 frtnál kevesebbet alapítottak, 3 frt kedvezményi árért járathatják.

←☞ Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, Lipótváros, Alkotmány-utca, 10. szám. II. emelet. ☞←

A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltetnek.

Az Országos Erdészeti Egyesület felterjesztése a kereskedelemügyi minister urhoz a tűzifa vasuti szállítási díjának mérséklése ügyében.

Nagyméltóságu Minister Ur!

A vezetésem alatt álló Országos Erdészeti Egyesület nevében van szerencsém Nagyméltóságodnak az alábbiakban foglalt tiszteletteljes kérelmet a legmelegebben bölcs figyelmébe s a közigazdasági élet minden ágára egyaránt kiterjedő ismert jóindulatába ajánlani.

Ebben a kérelemben az Országos Erdészeti Egyesület azzal a tiszteletteljes kéréssel fordul Nagyméltóságodhoz, hogy a tűzifa és néhány más, kevésbé értékes faválaszték vasuti tarifáját revízió alá vétetni s ennek rendén a jelenleg fennálló díjtételeket méltányosan leszállíttatni kegyeskedjék.

Ennek a kérelemnek az előterjesztésére pedig az a szomorú tapasztalat indította az egyesületet, hogy az ország erdőbirtokosainak egy tekintélyes része a mostani tarifák mellett fatermését még a legszerényebb, mondhatni minimális haszon mellett sem képes a távolabb eső piacokig vinni és értékesíteni.

Különösen áll ez azokra a birtokosokra nézve, a kiknek erdei az országot északról, keletről és délkeletről szegélyező Kárpátoknak és az ezekből kiágazó nagyobb heglánczoknak hátul fekvő hegyoldalain és félre eső völgyeiben fekszenek. Ezek valóban azzal a nyomasztó helyzettel állanak szemben, hogy erdeik faterméséből vagy csak a legértékesebb részt, vagy pedig ugyszólván semmit sem képesek forgalomba hozni.

Még azok a birtokosok is, a kik ezeken a félre eső vidékeken értékes fenyesekkel birnak, jobbára csak kiválóbb minőségű épület- és műfakészleteiket tudják, többkevesebb haszonnal, mind értékesíteni; az évi fatermés 30—40%-át tevő vékonyabb anyagnak és a tűzifa készleteknek legnagyobb részét ellenben többnyire az erdőben kénytelenek visszahagyni, vagy pedig — hogy a kihasznált vágásokat szakszerűen ismét felujithassák — onnan nem csekély költséggel kitakarítani.

De még ezekénél is kedvezőtlenebb a helyzete azoknak a birtokosoknak, a kiknek erdeje Árvában, Liptóban, Gömörben, Sárosban, Szepesben, Zemplénben, Ungban, Beregben, Máramarosban, Szatmárban, Biharban, Besztercze-Naszódban, Szolnok-Dobokában, Maros-Tordában, Háromszéken, Szeben vármegyében, Hunyadban, Aradban és Krassó-Szörényben főleg bükkösökből áll. Pedig az ilyen bükk erdők a felsorolt vármegyékben száz és százezer holdakat foglalnak el. Ezek a birtokosok már csak ritka

Kivételes esetekben képesek fatermésüknek még csak a színét javát is teljesen értékesíteni s rendszerint csak arra az aránylag véve csekély fogyasztásra vannak utalva, amely a közvetlen környezet szükségletének kielégítésére szolgál. A fatermésnek ezenfelüli részét, sőt az egészen félreeső bükkösök tulajdonosai egész kihasználható fatermésüket is lábon állva hagyni kénytelenek, mert a jelenlegi viszonyok között tűzifakészleteik a távol fekvő piacokra a szállítási költségeket még akkor sem bírják meg, ha a legközelebbi vasuti állomás aránylag véve nem messze esik erdejüktől.

És ezzel a kényszerhelyzettel szemben az ilyen erdőbirtokosok még csak azzal sem vigasztalhatják magukat, hogy a mit most kényszerüségből erdeikben visszahagynak, azt később, mint megtakarítást mégis csak jól fogják értékesíthetni. Mert azok a bükkösök, melyekről itt szó van, kevés kivétellel mind ősjellegű erdőket képeznek, melyeknek gyarapodása tömegben és értékben már megszűnt, s a melyek, mint kamatozás nélküli tőkék, akkor sem növekednek már, ha belőlük semmi sem vésztetik el. Sőt inkább veszítenek értékükben, mert a bükkfa tulérett korában alkalmatlanná válik műszaki célokra s még tűzifát sem szolgáltat olyan jót, mint a még el nem vénhedt bükkösök.

Valóban jogos okuk van tehát az erdőbirtokosoknak arra, hogy a kedvezőtlen viszonyok miatt panaszkodjanak. S e panasz annál több figyelmet érdemel, mert kétségtelen, hogy az értékesítést gátló körülmények általános közgazdasági érdekeinket is érzékenyen károsítják. Hisz ismeretes dolog, hogy míg az említett vidékek millió és millió köbméterre menő fakészletei hasznosítatlanul hevernek és részben az erdön rothadnak el, addig az ország belseje,

a fátlan alföld, a nagyobb forgalmu vidékek fára utalt iparvállalatai és nagyobb városaink nincsenek elegendő fával ellátva.

Az alföldi községek s különösen a tanyák lakossága még ma is sokszor a mezőgazdaságtól elvont drága trágya- anyaggal pótolja hiányzó tüzifáját s mezőgazdasága számára sem képes elég jó minőségű és olcsó szerszámfát és építő anyagot beszerezni. És vannak iparvállalataink is, melyeknek tulajdonképen tüzifát és faszenet kellene tüzelő szerül használni, de mert elegendő mennyiségben és megfelelő árban nem képesek magukat fával vagy faszénnel állandóan ellátni, köszén tüzelésre kénytelenek berendezkedni. A nagyobb városok pedig a közegészségügy kárára, egészséges tüzifa helyett jobbára köszén használnak.

És ezzel a visszás helyzettel szemben még csak az sem szolgálhat közgazdasági szempontból megnyugtatóul, hogy a nagymérvű köszén fogyasztásnak az a része, melyet kedvezőbb körülmények között a mi tüzifánk elé- gíthetne ki, a hazai köszéntermelésnek válnék a javára, mert mint tudva van, a mi köszénbányáink az ország természetes köszénszükségletének csak egy kis részét látják el s mialatt külföldre alig egy millió forint értékű köszén- küldenek ki évenként, addig a külföldről behozott köszén értéke meghaladja a 11 millió forintot.

A viszonyainkhoz képest fölös mennyiségben fogyasztott köszénnek az ára tehát, melyre kedvezőbb körülmények között a mi tüzifában bővelkedő erdőbirtokosaink számíthatnának, mondhatni egész összegében a külföldre vándorol ki s így valóban nemcsak az erdőbirtokosoknak állana érdekében, hanem közgazdasági szempontból is nagy haszonnal járna, ha a távolabb eső erdők fakészletének értékesítését akadályozó nehézségek legalább részben meg-

szüntettetnének s ezáltal az erdőbirtokosoknak mód nyujtatótnék arra, hogy a külföldi köszénnek sikeres versenyt támásszanak.

Gyökeresen segítve ezen távol fekvő erdők birtokosainak kedvezőtlen helyzetén természetesen csak akkor lesz, ha az ipar kifejlődésével a jelenleg elhagyatott erdős vidékeket is nagy fogyasztási képességű iparvállalatok népesítik be s ezek hatása alatt a lakosság száma és annak szükséglete is megsokszorozódni fog. De ez ma még csak a távol jövő reménysége; addig a létező bajokon legalább némileg enyhíteni csak az által lehet, ha a vasutak szállítási díjtételei mérsékeltetnek s ez által a most értékesítetlen tűzifakészleteknek s a mezőgazdaság, bányászat és más iparágak részére szükséges olcsóbb faválasztékoknak az ország belsejébe való szállítása megkönnyítettetik.

Hogy e nélkül tényleg megkísérteni sem lehet a távolabb fekvő helyekről az ország központjába, például a fővárosba tűzifát szállítani, azt hiteles számadatokkal is könnyen kimutatni lehet.

Egy vagon-rakomány bükk, gyertyán, tölgy vagy cserhasábfa ugyanis, az Országos Erdészeti Egyesület által egy e végből kiküldött szakértő bizottság útján összegyűjtött és lelkiismeretesen mérlegelt adatok szerint Budapesten a nyári hónapokban átlag 70, az őszi és téli hónapokban pedig átlag 74 frton és a dorongfa nyáron 60 frton, télen pedig 64 frton értékesíthető, vagyis a hasábfa ára Budapesten átlagban 72 frt, a dorongfaé pedig 62 frt.

Ezzel a nyers bevétellel szemben pedig a kész kiadások, melyeket a birtokos a fa termelésére, a vasúthoz való szállítására, a bevaggonozásra és mázsálásra, a fekbérre, lerakásra, raktárba szállításra és kövezet vámra kiad, ugyancsak az előbbi adatok szerint ürméterenként átlag

1 frt 80 kr-ra, vagononként pedig a hasábfánál 33 frt 30 kr-ra és a dorongfánál 34 frt 20 kr-ra rugnak, ha t. i. egy vaggonteherre a tényleges adatoknak megfelelően a hasábfából 18·5 ürköbmétert, a dorongfából pedig 19 ürköbmétert számítunk.

Leütve ezeket a kiadásokat az előbb kimutatott nyersbevételekből, kitünik, hogy a birtokosnak egy vagon jó minőségű tüzi hasábfá után mindössze 38 frt 70 kr-ja, egy vagon tüzi dorongfa után pedig 27 frt 80 kr-ja marad; de nem tiszta haszon képen, mert ebből az összegből még a vasuti szállítási díjat is fedezni kell s csak a mi ennek kifizetése után megmarad, az képezi a birtokos tiszta hasznát, vagyis azt az összeget, a mennyiért fáját értékesíti.

Hogy mekkora ez a haszon a különböző szállítási távolságoknál, azt nem nehéz kiszámítani, de világosan feltünteteti a tisztelettel mellékelt táblázat is, melynek adatai az előbb közölt összegeknek a m. k. államvasutak tűzifa tarifájáról való összevetéséből állítottak össze. (L. a 7. és 8. old.)

Ezek szerint az adatok szerint az erdőbirtokos tiszta haszna abban az esetben, ha jó minőségű hasábfát szállít vasuton Budapestre:

	vagononként	ürköbméterenként
50 klm. vasuton megtett távolságnál	29 frt 70 kr.	1 frt 60 kr.
100 " " " "	23 " 70 "	1 " 28 "
200 " " " "	10 " 70 "	— " 57 "
250 " " " "	8 " 10 "	— " 44 "
300 " " " "	3 " 60 "	— " 19 "

Ha pedig dorongfát szállít s az a vasuton

	vagononként	ürköbméterenként
50 kilométert tesz meg:	18 frt 80 kr.	— frt 99 kr.
100 " " " "	12 " 80 "	— " 67 "
150 " " " "	5 " 80 "	— " 31 "

haszna s illetve, ha a fa 200 kilométert tesz meg: vagononként 20 kr. vesztesége, ürköbméterenként 1 kr. vesztesége lesz.

KIMUTATÁS

a Budapestre szállított tüzfánál elérhető haszonról.

a) A hasáb tüzfánál.

Kilo- méter	Be- vétel		K i a d á s						Tiszta haszon				Jegyzet
	1 vagon fáért		termelési és egyéb költségek		vasúti költség		összesen		vagononkint		ütköbméteren- kint		
1—10	72	—	33	30	5	—	38	30	33	70	1	82	A tiszta haszon a 211 kilométer távolságon felül a Budapestre és Soroksárra érkező tüzifa szállítási díjtételeire engedélyezett 10 ⁰ / ₆ -nyi díjmérsékítés figyelembevetelével van kimutatva.
11—20	„	—	„	„	5	—	38	„	33	„	1	82	
21—30	„	—	„	„	6	—	39	„	32	„	1	77	
31—40	„	—	„	„	8	—	41	„	30	„	1	66	
41—50	„	—	„	„	9	—	42	„	29	„	1	60	
51—60	„	—	„	„	10	—	43	„	28	„	1	55	
61—70	„	—	„	„	11	—	44	„	27	„	1	49	
71—80	„	—	„	„	13	—	46	„	25	„	1	38	
81—90	„	—	„	„	14	—	47	„	24	„	1	33	
91—100	„	—	„	„	15	—	48	„	23	„	1	28	
101—110	„	—	„	„	17	—	50	„	21	„	1	17	
111—120	„	—	„	„	18	—	51	„	20	„	1	12	
121—130	„	—	„	„	19	—	52	„	19	„	1	06	
131—140	„	—	„	„	21	—	54	„	17	„	—	96	
141—150	„	—	„	„	22	—	55	„	16	„	—	90	
151—160	„	—	„	„	23	—	56	„	15	„	—	85	
161—170	„	—	„	„	24	—	57	„	14	„	—	79	
171—180	„	—	„	„	26	—	59	„	12	„	—	69	
181—190	„	—	„	„	27	—	60	„	11	„	—	63	
191—200	„	—	„	„	28	—	61	„	10	„	—	57	
201—210	„	—	„	„	30	—	63	„	8	„	—	44	
211—220	„	—	„	„	31	—	64	„	8	10	—	44	
221—230	„	—	„	„	32	—	65	„	8	10	—	44	
231—240	„	—	„	„	33	—	66	„	8	10	—	44	
241—250	„	—	„	„	34	—	67	„	8	10	—	44	
251—260	„	—	„	„	35	—	68	„	7	20	—	39	
261—270	„	—	„	„	36	—	69	„	6	30	—	34	
271—280	„	—	„	„	37	—	70	„	5	40	—	29	
281—290	„	—	„	„	38	—	71	„	4	50	—	24	
291—300	„	—	„	„	39	—	72	„	3	60	—	19	
301—310	„	—	„	„	40	—	73	„	2	70	—	15	
311—320	„	—	„	„	41	—	74	„	1	80	—	10	
321—330	„	—	„	„	42	—	75	„	—	90	—	5	
331—340	„	—	„	„	43	—	76	„	—	(-90)	—	(-5)	

KIMUTATÁS

a Budapestre szállított tűzifánál elérhető hasznról.

b) A dorong tűzifánál.

Kilo- méter	Be- vétel		K i a d á s						Tiszta haszon				Jegyzet
	1 wagon dorongfáért		termelési és egyéb költségek		vasuti költség		összesen		vagononként		ürköhméteren- ként		
	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	
1—10	62	—	34	20	5	—	39	20	22	80	1	20	
11—20	„	—	„	„	5	—	39	„	22	„	1	20	
21—30	„	—	„	„	6	—	40	„	21	„	1	15	
31—40	„	—	„	„	8	—	42	„	19	„	1	04	
41—50	„	—	„	„	9	—	43	„	18	„	—	99	
51—60	„	—	„	„	10	—	44	„	17	„	—	94	
61—70	„	—	„	„	11	—	45	„	16	„	—	88	
71—80	„	—	„	„	13	—	47	„	14	„	—	78	
81—90	„	—	„	„	14	—	48	„	13	„	—	73	
91—100	„	—	„	„	15	—	49	„	12	„	—	67	
101—110	„	—	„	„	17	—	51	„	10	„	—	57	
111—120	„	—	„	„	18	—	52	„	9	„	—	52	
121—130	„	—	„	„	19	—	53	„	8	„	—	46	
131—140	„	—	„	„	21	—	55	„	6	„	—	36	
141—150	„	—	„	„	22	—	56	„	5	„	—	31	
151—160	„	—	„	„	23	—	57	„	4	„	—	25	
161—170	„	—	„	„	24	—	58	„	3	„	—	20	
171—180	„	—	„	„	26	—	60	„	1	„	—	9	
181—190	„	—	„	„	27	—	61	„	—	„	—	4	
191—200	„	—	„	„	28	—	62	„	—	(-20)	—	(-1)	

Látható tehát, hogy a tüzi hasábfá legfeljebb 300 kilométerig bírja meg a vasuti szállítás költségeit, de számbavehető hasznot ezen a határon belül is legfeljebb 250 kilométerig nyújt, 300 kilométernél nagyobb távolságra pedig már csak ráfizetéssel szállítható.

A dorongfának pedig még szűkebbek a határai, mert ennél már 150 kilométernél is alig marad valami haszon s 200 kilométerre csak veszteséggel küldhető.

Pedig az itt felsorolt adatok tulajdonképen jóval kedvezőbbek az átlagnál, mert a bevételek számításánál, mint kifejezve is volt, a budapesti tűzifa árak vétettek alapul, melyek tudvalevőleg a legmagasabbak az országban; a kiadásoknál ellenben a kereskedelmi közvetítés költségei nem vétettek tekintetbe, már pedig ezt sem lehet mindig nélkülözni.

Ha ezeket a tényezőket is tekintetbe vesszük, akkor bátran el lehet mondani, hogy hasábfát legfeljebb 250, dorongját pedig legfeljebb 150 kilométerig lehet vasuton némi haszonnal szállítani, úgy, hogy ily körülmények között az állami vasutaknak az a kivételes kedvezménye, hogy a 250 kilométernél nagyobb távolságra szállított tűzifánál a budapesti és soroksári viszonylatokban a rendes tarifák 10% mérsékléssel alkalmaztatnak, a birtokosokra nézve általánosságban nem bír értékkel s legfeljebb csak kivételes esetekben vehető igénybe.

Ezek a 250 s illetve 150 kilométeres távolságok azonban oly szűk köröket jelölnek ki a nagyobb fogyasztási góczpontok körül, hogy azokon a fentebb említett vidékek nagy tűzifa készletekkel rendelkező erdőségei ugyyszólva mind kívül maradnak.

Való igaz tehát, hogy ezen erdők birtokosai a jelenlegi vasuti tarifák mellett nagyobb tűzifa készleteket nem

képesek az ország belsejébe szállítani s kétségtelen az is, hogy ebből az ország közgazdasági érdekeire is érzékeny károk háramlanak.

Gyökeresen orvosolni ugyan ezt a bajt, miként fentebb már említve volt, ez idő szerint nem lehet, de enyhíteni a helyzetet s azt az erdőbirtokos osztályra nézve türethetőbbé tenni, mindenesetre módjában van Nagyméltóságodnak s ezért az országos erdészeti egyesület bizton reméli is, hogy a vázolt visszás állapotokra való tekintettel az államvasutak tarifáit revízió alá vétetni és azoknak a tűzifára és az alsóbbrendű fatermékekre vonatkozó dijszabásait megfelelően módosíttatni kegyeskedik.

Annyival is inkább reméli ezt az egyesület, mert midőn eziránti kérelmét Nagyméltóságod elé terjeszti, egyáltalában nem gondol olyan messzemenő kedvezményekre, melyek az államvasutak szempontjából teljesíthetetlenek volnának.

Ellenkezőleg gondosan szem előtt tartva azokat a határokat, a meddig az államvasutak finanziaális érdekeik kockáztatása nélkül elmehetnek, tiszteletteljes kérelmét konkrét alakban kifejezve mindössze a következő szerény óhajtásokban foglalja össze.

Először is tisztelettel kéri az egyesület, hogy a tűzifát, melyre jelenleg az I. kivételes dijszabás alkalmaztatik (azzal a kedvezménynyel, hogy a Budapestre és Soroksárra érkező szállítmányok után, ha azok 250 kilométernél nagyobb távolságról adatnak fel, e díjtételek 10⁰/_o mérsékléssel számíttatnak), méltóztassék e dijszabásból a II. kivételes dijszabásba áthelyezni.

Miután a II. kivételes dijszabás tételei az I. kivételes dijszabás tételeihez képest az 50—200 kilométeres távolságoknál mindössze csak 1—4 frttal, a 200—300 kilo-

méteres távolságnál 5 frttal és a 300—500 kilométeres távolságoknál is csak 6 frttal kedvezőbbek kocsirakományonkint s miután ebből a kedvezményből a Budapestre és Soroksárra érkező tűzifa 250 *km*-nél nagyobb távolságoknál az előbb említett 10% engedményben 3.40—4 forintot már most is élvez: a tűzifának ez az áthelyezése a II. kivételes dijszabásba egyáltalán nem jelent valami nagy és messzemenő kedvezményt, de mindenesetre meglesz az a haszna, hogy azt a távolsági kört, melyen belül tűzifát még haszonnal lehet szállítani, mintegy 100 kilométerrel kiszélesíti, s így olyan birtokosoknak is módot nyújt e termék csekély haszon mellett való értékesítésére, a kik ezt most meg sem kísérelhetik; másfelől pedig azokban a távolsági körökben, melyekben jelenleg csak alig figyelemre méltó haszonnal jár az értékesítés, meg fogja hatványozni az eddigi forgalmat s erdőgazdasági tekintetben lassanként lehetővé teszi annak a fontos célnak az elérését is, hogy a most haszontalanul heverő bükkösök kihasználása után jól kamatozó, értékes erdők neveltesenek s a ráczionális erdőgazdaság az ilyen erdőkben is meghonosíttassék.

Másfelől pedig az államvasutak pénzügyi érdekeit sem veszélyeztetheti e reform, mert arról semmiestre sem lehet szó, hogy a II. kivételes dijszabás alkalmazása esetében a vasutak károsodhatnának a tűzifa szállításnál, mivel e dijszabás most is alkalmaztatik más cikkekre, még pedig oly tömeges forgalom mellett, hogy azt feltételezni sem lehet, miszerint az állami vasutaknak azok szállításánál vesztesége lehetne. De nemcsak ezt a közvetlen károsodást lehet kizártnak tekinteni, hanem általában véve attól sem lehet jogosan tartani, hogy az állami vasutak eddigi bevétele a tűzifaszállítás után csökkenhetne.

Mert a kért kedvezmény a vasutak tüzifa forgalmát az egyesület meggyőződése szerint oly nagy arányokban fogja növelni, hogy a többletforgalom haszna a kocsi-rakományonként eleső haszon-részt, mely, mint kimutattuk, nem nagy összeget képvisel, busásan pótolni fogja.

És végül nem eshetik kifogás alá e reform a tarifapolitika egyéb szempontjaiból sem, mert azok a termékek, melyekkel a tüzifa ily módon egyenlő elbánás alá fog esni, (a minők például a földfélék, vasérc, terméskő stb.) vagy a melyekhez képest az ezentul kedvezőbb helyzetbe jut, mint például a kőszénfélék, semmi tekintetben sem igényelhetnek közgazdasági szempontból több figyelmet, mint a tüzifa.

Sőt a kőszénnel szemben, mely most a tüzifával egyenlően szintén az I. kivételes dijszabásba van sorozva, véleményünk szerint a tüzifának még akkor is méltán megadható volna a kért kedvezményben, ha tulajdonképen csak hazai termelésű és nem, mint említettük, jelentékeny részben külföldi kőszénről lenne szó.

Mert a kőszén egyenlő súly mellett másfél-kétszeres értékkel bír a tüzifához képest; termelési költségei aránylag véve kisebbek és szállítása is könnyebb, mert a nagyobb kőszénbányák rendszeren közvetlen vasuti összeköttetéssel bírnak.

Nem is tekintve tehát azt a körülményt, hogy mint fentebb kimutatva volt, a mi viszonyaink között a kőszén és tüzifa versenyében közgazdasági tekintetből határozottan a tüzifa érdemel támogatást: már a most említett körülmények is teljesen indokoltá teszik azt, hogy a tüzifa ezentul kedvezőbb elbánásban részesíttessék, mint a kőszén.

Másodszor pedig tisztelettel kéri az egyesület, hogy a

szőlőkarót, mely most ugyancsak az I. kivételes dijszabás alá tartozik, szintén a II. kivételes dijszabásba méltóztassék áthelyeztetni.

Az állami vasutakra nézve ez a kedvezmény sem fog áldozatokkal jární, mert a csekélyebb szállítási díjakat itt is pótolni fogja a forgalom emelkedése, közgazdasági hatása pedig kétségkívül jótékony lesz, ha nem is annyira az erdőgazdaságra nézve, mely a szőlőkarótermelésből aránylag véve igen csekély, sőt sokszor semmi hasznot sem remélhet, mint inkább azon törekvésekre, melyeknek célja a fillokszera által elpusztított szőlők regenerálása és új homoki szőlők telepítése.

Ezeket a törekvéseket az állam tudvalevőleg a leghathatósabb támogatásban részesíti s az e tekintetben nyújtott kedvezményekhez méltán és sikeresen fog sorakozni az itt kért kedvezmény is, mert jelenleg a szőlőbirtokosok tényleg nem képesek magukat elegendő mennyiségű jó és tartós szőlőkaróval ellátni.

A szőlő vidékekhez közel eső erdők ugyanis nem nyújthatnak elég karóanyagot, a távolabb eső erdőkből szállított szőlőkaró ára pedig az aránylag nagy termelési és szállítási költségek miatt még akkor is magasabbra emelkedik, mint a mennyit érte a szegényebb szőlőbirtokosok fizethetnek, ha az erdőbirtokos kész kiadásain felül magáért a fáért igen keveset vagy ugyyszólva semmit sem számít, hanem megelégszik azzal, hogy fiatal és középkorú erdeit a szőlőkaróanyag kisedése által költség nélkül átgýéritheti.

És végül *harmadszor* tisztelettel kéri az országos erdészeti egyesület Nagyméltóságodat, hogy a bányá- és más iparágak és a mezőgazdaság részére szükséges kisebb méretű és csekélyebb értékű fatermékek szállitá-

sának megkönnyítése céljából elrendelni kegyeskedjék, hogy mindennemű kemény és lágy bányatám- és oszlopfa, mely a 4 méter hosszúságot és 25 centiméter felső vastagságot meg nem haladja, továbbá minden 8 méter hosszúságot és 15 centiméter középvastagságot meg nem haladó gömbölyű cellulosefa, rud és póznafa, ugyszinte mindennemű hasított bányarovatfa, fűrész hulladékfa, szegélyezetlen széldezska, moggyoró és nyír abroncsfa a 3. külön dijszabásba helyeztessék át.

Ezt a kedvezményt sem kizárólag az erdőgazdaság érdekében kérelmezi az egyesület, hanem abban a meggyőződésben, hogy az ép oly mértékben hasznára lesz a bánya- és cellulose-iparnak s a mezőgazdaságnak, mint az erdészetnek. Sőt az erdőgazdaságnak valószínűleg ebből is inkább csak az lesz a haszna, hogy ezen alsóbbrendű termékek nagyobb mennyiségben lesznek értékesíthetők, mint jelenleg.

Ha mindamellett Nagyméltóságod ezt a kedvezményt az itt felsorolt összes fatermékekre s illetve az előbb megjelölt méretekig esetleg kezelési, ellenőrzési vagy más szempontokból nem terjeszthetné ki, akkor kegyeskedjék legalább azt elrendelni, hogy a 15 centiméter középvastagságot meg nem haladó gömbölyűfa (u. m. gyengébb kerítés oszlopok, rudak, póznák, karók) továbbá a 20 centiméter középvastagságot és 2.5 méter hosszúságot meg nem haladó gömbölyűfák (erősebb kerítésoszlopok, bányaoszlopok, támfák, küszöb- és homlokfák és a cellulose gyártásra előkészített dorong- és hasábfá áthelyeztessék a 3. külön dijszabásba.

Ezek azok a kérelmek, melyeket a vezetésem alatt álló országos erdészeti egyesület nevében Nagyméltóságod elé terjeszteni szerencsém van.

Tiszteletteljesen kérem Nagyméltóságodat, hogy azokat

jó indulatu figyelmére méltatni és az erdőgazdaság s egyszersmind az ipar és mezőgazdaság érdekében is minél előbb teljesíteni méltóztassék.

Budapest, 1897. január 16.

Tisza Lajos s. k.

A zalaegerszegi új magpergető.

Irta: Hangay Géza m. kir. erdőmester.

Ha figyelembe vesszük azt a körülményt, hogy a magyar állam összes, majdnem 16 millió kat. holdnyi erdejéből 3·268 millió hold fenyő erdő, s hogy e fenyveseknek, valamint a véderdők 830 ezer, a kopár területek 400 ezer kat. holdnyi területeinek, s mind összevéve tehát mintegy 4·5 millió kat. holdnyi területnek felujtását, illetve beerdősítését tulnyomó mértékben fenyővel kell foganatosítani s végül, hogy az e célra szükséges famagvakat legnagyobb részben még mindig a külföldről kell behozatnunk: ugy erdészeti és közgazdasági szempontból mindenestre igen örvendetesnek kell jelezniünk minden olyan új hazai vállalat keletkezését, mely magszükségletünk fedezésének honi forrásokból való beszerzését és így a külföldtől való önállósításunkat czélozza; és örvendetesnek jelezhetjük ezt annál is inkább, mert erdődus vidékeken ezrekre rughat az eddig még kiaknázatlan mellékjövedelem, amit első sorban az erdőbirtokos, aztán a gyűjtéssel foglalkozó nép stb. az ilyen vállalat révén szerezhethet.

Az erdei fenyő tobozok gyűjtése és valamely kincstári magpergetőbe való elszállítása, illetve egy magpergetőnek Zalavármegyében való felállítása, a földművelésügyi m. kir. ministeriumban is már szóban volt. Sehol az országban